

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 36.

V Ljubljani, v soboto 9. septembra 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od 9—12 ure dep. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Slovenskim ženam in dekletom.

Kamorkoli pogledaš, vidiš, da se v človeški družbi vse giblje. Vse hrepeni po nečem novem. Nezadovoljnost s sedanjim stanjem rase povsodi. Ljudje čutijo, da se naša družba vedno bolj oddaljuje od sreče in poštenosti, ki je podlaga zadovoljnosti in blagostanju. Da, če pogledamo uboge delavske ljudi, kako se mučijo, če pogledamo v rodbine, kako v njih vedno huje tare stariše skrb za prihodnost, moramo reči s pesnikom:

Saj, kamor koli mi pogleda
Okoli, povsod gorjé!
Človeka skrb preganja, beda,
Težava tare mu srcé.

Nihče ne more tajiti, da ob takih razmerah trpi žena. Gospodinja nosi glavno skrb za hišo, mati največ žrtvuje in pretrpi za srečo otrok, in če si mora samska žena sama kruh služiti, pri tem gotovo več trpi, kakor moški, ki je za to ustvarjen. Med poglavitnimi vzroki, ki izpodkopavajo srečo družin in grené življenje ženskemu spolu, pa moramo imenovati dva, in ta dva sta: gospodarski propad in nenravnost moških.

Gospodarski propad se kaže v tem, da je življenje vedno dražje. V mnogih družinah ne zadostuje več, da dela le mož, ampak tudi žena se mora truditi, da prisluži kak krajcar. Zato tudi omožene žene iščejo že zaslužka po tovarnah. To je pa škodljivo za družino. Otroci ostanejo brez prave vzgoje, mož ne dobi doma pravega reda in izgubiva veselje do domačega ognjišča. Delodajalci pa izrabljajo žensko in otroško delo v to, da znižujejo plače. Žena dela ceneje in se da bolje izrabiti kakor mož. Čim bolj se polnijo tovarne in pisarne z ženskami, tembolj napreduje gospodarski propad. Koliko žena trpi po nedolžnem zaradi propadanja srednjega in obrtnega stanu!

Pa še hujša sovražnica ženske sreče je vedno večja nenravnost, posebno razuzdanost moških. Ali ni vedno več takih moških na svetu, ki jim je ženska čast igrača? Ljubezen jim je za kratek čas. Taki se boje ustanoviti družino, ker se jim zdi sitno, celo življenje biti navezanim na jedno ženo in pa nositi skrb za otroke. Zakon sklepati se jim zdi potrebno le zaradi dote. Kaka je zakonska zvestoba takih mož? O, so možje na svetu, ki živijo v časti in bogastvu pred svetom, a njih žene jih bodo na sodnji dan tožile.

A v rodbini dobra žena lahko veliko stori. Krščanska žena mnogokrat ukroti razuzdanega moža s svojo ljubeznjivo dobroto. Zlo nenravnosti je postalo nevarno in grozno šele od tega časa, ko je v javnosti izgubila razuzdanost sramotni značaj. V javnem življenju se vedno odločneje deluje na to, da se zakonu vzame sveti značaj zakramenta, da se omogočuje razdružitev zakonskih in da se javno odobruje in pa še priložnost daje k najgrši nenravnosti še celo od oblastev, ki imajo skrbeti za javno npravnost! Čim bolj liberalni so možje, tim bolj jim gine čustvo za rodbinsko srečo in za žensko čast, in kadar pride javna uprava v roke takih mož, tedaj se vpeljujejo javne hiše za nenravnost. Ljubljankanke to vedo. Posebno na mladino slabo vpliva, če vidi, da o npravnosti odločilni možje tako nizkotno sodijo. V ljubljanskem mestnem zastopu je na primer vodja gimnazije, vodja višje dekliške šole, vodja obrtne šole in še en ljudski učitelj, pa nobeden izmed njih še ni protestiral proti št. 13., ampak vsi pripadajo celo k stranki, ki jo zagovarja. Njihovi gojenci in gojenke to opazujejo in delajo iz tega svoje sklepe. Dnevno časopisje z grdimi, surovimi članki skrbi tudi za to, da se v mladini vedno bolj uničuje spoštovanje do božjih in cerkvenih zapovedij. „Glasilo ljubljanskega magistrata“, „Slov. Narod“, dela naravnost na to, da ljudem

zmeša vse pojme, da jim belo slika kot črno in narobe. Ni mogoče, da bi mlad, lahkoveren človek, ki dan na dan bere take stvari, si ohranil vero in npravnost.

Kjerkoli si pribore liberalci neomejeno gospodstvo, vpeljujejo civilni zakon, to se pravi: zakon, ki se ne sklepa več v cerkvi in ki se lahko razdere. Seveda je s tem dana prostost možu, ženi pa je zagrenjeno življenje.

Ali smejo v takih razmerah žene molčati? Mi mislimo, da ne. Oni, ki trpi zaradi takih razmer, ima tudi pravico, da o njih v javnosti govori in se bori proti njim. Krščanske matere, ki vidijo, kako njih sinovi živijo v vedno večjih nevarnostih, kako se vedno bolj udajajo slabemu vživanju in npravni propalosti, smejo vender o tem izgovoriti javno besedo! In našim gospodičnam tudi ne more biti vse jedno, kaki so možje, med katerimi so njih bodoči soprogi. Koliko jih je, ki si v zgodnji mladosti z razuzdanostjo nakopujejo neozdravljive nalezljive bolezni! Boljše je, brez moža samovati celo življenje, kakor pa izročiti se človeku, o katerem se ve, da je zastrupljen in da zastrupi, kar ž njim pride v dotiko.

V starih časih je veljal pregovor: „Najboljša žena je tista, o kateri se najmanj govori.“ Danes se mora reči: „tista o kateri se najmanj slabega govori.“ Danes, ko prihaja že vsaka malenkost v javnost, tudi žena ne more več ostati v ozadju. Krščanske žene naj v javnosti socijalno delujejo, da se zboljša človeška družba!

Žene lahko v resnici mnogo store, če se združijo. Našim ženam in dekletom se mora priznati, da so krščanske, dobre in delavne. Če pogledamo v družine, vidimo, kako se trudijo, kako skrbijo in kot gospodinjice, matere in soproge udano in zvesto izpolnjujejo svoje dolžnosti. Možje bi si lahko posneli po svojih ženah veliko lepih izgledov. In dobre matere vzgajajo

Slavnost Pavla Dijakona v Čedadu.

Čedad, 6. septembra 1899.

Priznati se mora Italijanom, da znajo po pularizovati znanstvo. Kdo se je briga za Pavla Dijakona! Celo izobraženci so komaj vedeli, da je on spisal zgodovino Langobardov, onega naroda, ki je uničil Romane in porodil Italijane? Danes govori o zgodovinarju Pavlu Dijakonu vsa Frijska in znano je postalo Pavlovo ime ob enajststoletnici njegove smrti tudi v so sednjih deželah. Poleg zgodovinskega shoda, na katerega so povabili Čedadci zastopnike raznih narodov, so priredili oratorij, poljedelsko razstavo, razsvetljave in ognjemete, in privabili so takó ljudstvo, da pravažajo železnice k slavnosti, trajajočim ves teden, polne vozove naroda v Čedad. Marsikoga utegne zanimati popis te slavnosti ne le zato, ker Pavel Dijakon pojasnjuje prvo zgodovino Slovencev, ampak tudi zato, ker se slavnost vrši ob meji Slovenstva in ker se je je udeležilo jako mnogo Slovencev, ne le italijanskih, ampak tudi goriških. Zastopniki „Slovenske Matice“ so bili: arhivar Koblar in profesorja Laharnar in Rutar iz Ljubljane.

Ob vznožju prekrasnih Julijskih planin pridrvi zelena Nadiža svoje valove izmed sloven-

skih gorâ v frijulsko vinorodno ravnino. Tu se nekako zajezuje nad starodavnim „Hudičevim mostom“, kakor bi se branila iti dalje med tuj narod. Nad mostom se dviga na mali višini staro mesto Čedad, nekdaš jez prodirajočim Slovincem. Julij Caesar je utemelil tu trg (forum) in mesto se je po njem za časa Rimljanov imenovalo Forum Julii. Po mestu je dobila vsa dežela ime Forjulska ali Frijulska. V srednjem veku, ko so prišli Langobardi, je mesto dobilo ime Civitas Avstriae, ker je ležalo vzhodno od Pavijske stolice langobardskih kraljev. Iz besede „Civitem“ je nastalo slovensko ime Čedad in italijansko Cividale.

V Čedadu se je porodil okoli l. 725. Pavel, pesnik in zgodovinar, ki je dobil priimek Dijakon zaradi tega, ker je bil najprej dijakon pri čedadski kapitelski cerkvi.

Iz Čedada je prišel Pavel na visoko šolo v Pavijo, kjer je občeval z langobardskim dvorom. Postal je duhoven in učitelj na dvoru kralja Rachisa, ki je pa odložil kraljevo krono in postal menih v Montecassinu. Pavel je ostal na kraljevem dvoru in je bil vzgojitelj Adelperge, hčere zadnjega langobardskega kralja Desiderija. Nato je pa tudi Pavel šel v samostan in postal menih benediktinec v Montecassinu. Ko je Karol Veliki usužnjil njegovega brata Arichisa, šel je

Pavel h Karolu, da je rešil brata. Ostal je na frankovskem dvoru dlje časa, ker ga je kralj čislal zaradi njegove učenosti. Nato se je vrnil leta 786. v Montecassino, kjer je posvetil svoje življenje pesništvu in zgodovini. Spisal je mnogo knjig, seveda v latinskem jeziku. Najvažnejše njegovo delo je zgodovina Langobardov, „De gestis Langobardorum“. Umrli je Pavel Dijakon, kakor se trdi, l. 799.

Iz Pavlove zgodovine Langobardov izvemo, o prihodu Slovencev na mejo Italije in kako so Langobardi čislali moč Slovencev. Lupov sin Arnefrit se je bil zatekel po pomoč k Slovincem na Koroško, ker se je zbal, da mu bo langobardski kralj Grimald vzel frijulsko vojvodstvo („fugit ad Sclauorum gentem“). Pové nam Pavel Dijakon mej drugim tudi, da so Slovenci v bitki na strmi gori blizu Čedada premagali Furlane in uničili vse njihovo plemstvo. Sodi se, da je bila ta bitka na gori Špiku, odkoder sedaj imenitna božjepotna cerkev Matere božje gleda doli na čedadsko mesto. Nimamo pa namena, omenjati iz Pavlovih knjig čine slavnih naših pradedov v davnem osmem stoletju, opisati hočemo le v kratkem sedanje slavljenje Pavla Dijakona v Čedadu.

V nedeljo (dne 3. septembra) so prnipeljali vlaki okoli najdalje ure zastopnike znanosti in

tudi dobre hčere. Tako ženstvo mora in sme tudi v javnosti govoriti!

Naša sveta vera nas uči: Moli in delaj! Mi vemo, da naše ženstvo rado moli in veliko dela. A ta zapoved velja tudi za javno življenje, tudi za politiko! Lepo in potrebno je, da je toliko ženâ in deklet v pobožnih cerkvenih družbah, — tu naj le molijo, da našemu ljudstvu vzide zvezda boljše sreče! A treba je, da tudi socialno delajo — in zato je treba kršč. socialnega ženskega društva.

Doslej so liberalci ženstvo vodili v javnost le k tombolam, k plesu, v gledališče in k podobnim zabavam. Mi pa kličemo ženstvo na koristno socialno delo. Izobrazujte se, slovenske žene in dekleta, v krščanskem smislu, pomagajte vernim bratom in sestrâ, sirotam in zapuščenim, združene delujte za to, da se vsa družba povrne k verskemu življenju, in skupno nastopite boj za javno varnost proti vedno bolj se razširjajoči propalosti!

Posebno Ljubljankinje se naj bi zavezale za podporo domačih obrtnikov. Tovarne uničujejo naše domače delo. Tuji izdelki preplavljajo našo domovino in jemljejo kruh domačim obrtnikom. Veliko narodno delo bi storile gospodinje, ako bi podpirale z naročevanjem domače delo. Naši obrtniki bi se povzdignili in blagostanje srednjega stanu bi rastlo.

Tako žensko društvo bi moralo imeti redna predavanja o svetovnem socialnem gibanju. Saj žene nimajo mnogo časa za čitanje časopisov. Pri takih predavanjih bi pa zvedele za poglobljena dnevna vprašanja. Ob času volitev naj bi žene same med seboj odločile, komu dati pooblastila. Potem ne bi volilke begali in slepili nadležni agitatorji, kakor se godi sedaj.

Imeti bi morale svojo knjižnico, v kateri bi bili oddelki za odrasčene in za mladoletne. Tako bi dobivale dobro berilo za se in za vso družino. Tu bi se tudi poučile o dobrih in o slabih knjigah. Posebno matere bi morale natančno vedeti, kake knjige smejo brati njih sinovi in hčere, in kakih ne. Veliko mladih ljudi bi se ohranilo poštenih, če bi se jim vzelo slabo berilo in nadomestilo z dobrim.

Tudi za nakup živil bi se gospodinje lahko organizirale. Zvedele bi za cene na svetovnem trgu in pri zadrugah in si s pametnim naročevanjem lahko prihranile marsikak vinar.

Te in še mnogo drugih stvari bi se moglo prevdariti in urediti v krščansko-socialnem ženskem društvu. Danes se ne sme več zatirati glas krščanskega ženstva! „Slovenski Narod“ je sicer pisal, da se naj ljubljanskim volilkam vzame volilna pravica, ker so baje „dostopne raznim vplivom“. A ta ugovor je jalov. Če so žene dostopne raznim vplivom, se pa mora reči o mnogih moških, da so ob volitvah dostopni raznim ulivom v gostilnah. Kdo je boljši?

brezštevilno množico naroda v Čedad. Vsprejem na kolodvoru je bil lep. Z godbo na čelu se je premikal sprevod v okrašeno mesto in potem v „Collegio Nazionale“ poleg mesta. V tem velikem, krasnem poslopju, so nekda bivale nune. Vlada je nune izpodila in nastanila v samostanu svoje (ateistične) šole, gimnazijo in tehnični zavod. Ker je mladina na počitnicah, so se prostori določili za zgodovinsko zborovališče. Zastopnik mesta, naučnega ministerstva in drugi veljaki so pozdravili zborovalce. Posebno pozornost je vzbudil o. Amelli, opat in arhivar benediktinskega samostana v Montecassinu. Pokazal je zborovalcem na koncu govora oljkino vejico, katero je prinesel seboj z vrta onega samostana, kjer je nekda živel Pavel Dijakon, rekoč: „Delujeta naj danes, kakor v srednjem veku, v miru in edinosti vera in znanstvo za kulturni razvoj naroda!“

Popoldne je bil banket za 12 oseb, na katerega so bili povabljeni tudi tuji gostje, ki so bili zastopniki učenih društev. Potem je bil ogled mestnih znamenitostij, katerih ni malo število v starem Čedadu.

Veličastna je stolna cerkev, pri kateri so nekda bivali škofje in kjer ima še danes kaptelj svoj sedež. Sezidana je bila l. 1457. V velikem altarju se vidi srebrna tabula iz 12. sto-

Ko se je na Dunaju bil veliki boj med liberalnim judovstvom in med krščanskim ljudstvom, toliko časa niso zmagali krščanski možje, dokler jim niso prišle na pomoč žene. Ustanovile so „Krščansko žensko zvezo“, zavezale so se, da podpirajo krščanske obrtnike in krščanske časopise. Ta zveza obsega sedaj mnogo tisoč ženâ, in te so veliko pripomogle, da je dobil Dunaj zopet krščansko lice.

Slovensko ženstvo, tudi ti stopi z božjo pomočjo v javnost za pravico in za poštenje!

Izvirni dopisi.

Iz učiteljskih krogov, 6. avgusta. — (Učiteljstvo in sloga.) — Na uvodnem mestu Tavčarjevega glasila od ponedeljka obdeluje menda neki napredni učitelj tiste svoje tovariše, ki se nočejo udati liberalnemu terorizmu, in očita duhovščini, da namerava raztrgati slogo med našim učiteljstvom. Kot učitelj, kateri si je še ohranil svoje lastno mnenje, priobčujem te le vrstice svojim cenjenim tovarišem v blagohotni premislek.

Vprašam, ali je za složno delovanje na polju stanovskih interesov potreba, da je vsak učitelj tistega političnega mnenja, kakor urednik „Učit. Tovariša“, ali pa urednik „Slov. Naroda“? Po mojem mnenju nikakor ne, temveč se sloga ohrani le z medsebojnim spoštovanjem in stanovsko zavestjo. Kdor pa stavi celi stan slovenskega učiteljstva v politično službo, oziroma hlapčevanje liberalne Tavčarjeve stranke in nadalje hoče izigravati učiteljstvo proti duhovščini sploh, s katero naj bi učiteljstvo v slogi in porazumu delovalo za vzgojo mladine v šoli in izven šole, tisti ruši slogo med učiteljstvom. Zakaj? Zato, ker učitelj, kateremu je pri srcu prava vzgoja, ne bode namenoma iskal spora z drugim odgojevalnim faktorjem, kakor bi radi oni, ki dan na dan napadajo v „Narodu“ duhovščino. Vem, da se včasih pokaže spor med duhovnim in učiteljem, ali ta spor nima svojega temelja v kakem naravnem nasprotstvu med duhovstvom in učiteljstvom, pač pa v osebnih slabostih posameznikov, katerih niso prosti ni učitelji, ni duhovniki. Zoper tisto neprestano hujskanje nekaterih naših tovarišev, zlasti v „Narodu“, pa moram odločno prosvedovati in naglašam, da precejšnji del našega učiteljstva ni voljen drviti čez drn in strn za Tavčarjevo in Dimnikovo politično zastavo. Naš stanovski interes in pa politični interes „Narodove“ kliče sta dva temeljno povse različna pojma. Kdor tedaj hoče ohraniti med slovenskim učiteljstvom pravo slogo, tisti naj vendar ne stavi dan na dan one svoje stanovske tovariše na sramotni oder, ki slučajno niso „Narodovega“ političnega prepričanja. Terorizem sicer mnogo opravi pri omahljivih, strašljivih značajih, pri moških pa vzbuja le indignacijo. Ali se s tem

dela za slogo, ako se nadučitelju Skali očita, da ni za župana Hrovatina, in se ščuje zoper njega ostalo učiteljstvo? Kaj nas briga Hrovatinov županski stol kot učitelje? Je-li to kolegijsko? In nadalje, ali ni to ostudno, da se učitelja Jakliča grdi samo zato, ker ni Tavčarju všeč? Gospodje tovariši mu gotovo nimajo ničesar očitati kot tovarišu in človeku in tudi kot slovenski pisatelj on gotovo ni našemu stanu v nečast, ako pa on, med slovenskim ljudstvom živeč, dela po svojem prepričanju za gmojni prospek tega ljudstva, dela po svojem mnenju dobro. Ako od nas kateri misli, da je Jakličovo delovanje nepravdo, potem je to zasebna stvar, a ne stanovsko vprašanje. V Srednji Vasi v Bohinju je slučajno učitelj pri zadrugi. Kaj nam mari, kot učiteljem, ako se posvečuje učitelj delu na združnem življenju našega kmetijskega stanu. Ako to dela, je subjektivno gotovo prepričan, da dela za občni blagor. Ali je to greh, da smo glede gospodarskih zadev različnega prepričanja, v stanovskih stvareh pa složni? Seveda, ako bode terorizem v političnih in gospodarskih stvareh še nadalje trajal, potem je sloga pri kraju.

Klaverno ulogo igrajo oni, ki se dajo izrabljati gotovi kliki, gole marionete so. Ne spominjajo se več, kako so ravno ti gospodje, ki se danes vprezajo v klikin jarem, ropotali svoj čas proti „Ljubljanskemu Zvonu“ in celo okrožnice pošiljali proti temu listu. — Sedaj pa še nekaj glede učiteljskih duhovnih vaj! Ko se je izvedelo o vabilu škofovem k duhovnim vajam, se je takoj pričela gonja. Ali vzlic terorizmu se je zgledilo vendar dovoljno število za te vaje. In sedaj se dan na dan maže po „Narodu“ zoper te vaje in gospodje tovariši vohajo okolu, kdo se je dal vpreči v „klerikalni jarem“. In gotovo bodo sramotili, tovariši seveda, sedaj tega, potem zopet onega, ker se je dal zapreti v lemenat. Samo jedno vprašanje: ali je to liberalno, svobodomiselnost stališče, da se tovariši, ako hočejo svoji duševni potrebi zadostiti z duhovnimi vajami, vsled tega zasramujejo? Ako zahtevate svobodo prepričanja zase, zakaj je drugemu prepričanju ne pripoznavate?

Dolgo časa ne bomo več prenašali terorizma „Narodovega“ in ne bomo se dali sramotiti po lastnih stanovskih tovariših! Kot stan ne priznamo nobene politične stranke in si ne damo zapovedovati od zgoraj, da bodimo politično orodje Tavčarjeve klike. Komur je všeč, bodi to, komur ne, pa mu pustite njegovo prepričanje, sicer pride ločitev in nas bode več, kakor vi mislite.

Učitelj, ki ima prepričanje.

Iz tabora zagorskega „klerikalnega zmaja“, 3. septembra. Kdor bere zadnje mesece dopise zagorskih zagrizenih in fanatičnih laži narodnjakov in mokračev, inspiriranih

letja in v stranski kapeli stoji veličastni romanski baptisterij, katerega je dal iz belega marmorja napraviti patrijarh Kalist v 8. stoletju. Poleg stolnice je nov muzej. V njem nas zanimljejo prazgodovinski predmeti in novci, izkopani v okolici čedadski, zlasti pa še cele skladovnice prastarih kodeksov na pergamentu s prekrasnimi slikami in inicijalami. Na robovih teh 1000 let starih knjig so zapisana imena Slovencev iz časov sv. Cirila in Metoda. Na neki knjigi iz l. 1000 sem čital sredi slike s cirilico zapisano „S. Jaropolk“, na kar sem opozoril italijanske zgodovinarje, ki tega niso znali brati. To je dokaz, da je knjiga došla iz vzhoda. Tu leži v izvorniku tudi kos zgodovine, katero je spisal Pavel Dijakon. Jako znamenita je dalje na bregu Nadiže stoječa cerkva, imenovana „Tempietto Langobardo“, ki ima na svojih stenah krasne starine iz raznih časov. Rimske ostanke, bizantinske okraske, slike na presno iz 11. stoletja in umetne lesne rezbarije iz 15. stoletja hrani to malo, zapuščeno svetišče, katero je vlada ugrabila nunam, da je zdaj po svojih ljudeh razkazuje tujcem.

Zbor zgodovinarjev je imel v ponedeljek dve seji in v torek jedno. Predsednikom zbora je bil izvoljen montecassinski opat Amelli in med podpredsedniki je bil graški profesor pl.

Luschin. Zbor je najprej sklenil, da naj se prekrbi dobra izdaja vseh del Pavla Dijakona. V to je bil izvoljen mešan odbor iz Germanov in Italijanov. Izmed „Germanov“ so bili izbrani trije možje, zastopajoči Avstrijo (prof. Luschin), Prusijo in Bavarsko. Za Italijo bodo pa zastopnike določili: mesto Čedad, samostan Montecassino, zgodovinski zavod v Rimu in zgodovinsko društvo za Beneško po enega odbornika. Predsednik opat Amelli je predlagal, da naj se brzojavno zahvali kralju, ki je obljubil prevzeti pokroviteljstvo. Katarektiristično je, da se je oglasil nato Bertolini, profesor na vseučilišču v Bologni, rekoč, da je mislil on to predlagati, a si ni upal, da ga pa jako veseli, ker je predlog prišel „od moža v taki obleki“. Hotel je reči, da on z enakim predlogom ni hotel žaliti duhovnov, katerih je bilo mej zborovalci skoraj tretjina. Sicer so pa tudi duhovni živo ploskali predlogu za pozdrav kralja. Po drugi strani se je pa opazilo, da svetna inteligenca italijanska zlasti ceni benediktince.

Sprejel se je dalje predlog g. Maionice, kustosa muzeja v Ogleju, da naj se l. 1902. slovesno praznuje tisočletnica zgodovinarja oglejskega očaka sv. Pavlina, in sicer v Čedadu in v Ogleju.

(Konec prihodnjic.)

od tretje stranke, misliti si mora, da so „kleikalnemu zmagu“ že najmanj šest glav odtrgali.

Koliko je dati na vse čenčarije, „sklanfane“ od različnih političnih otročaje, ki hočejo sedaj v naši dolini veliki zvonec nositi in terorizovati vse poštene ljudi, to priča posebno neki dopis, ki je veljal kot najbolj fulminanten in je vzbudil res pozornost po vsem Slovenskem.

To je bil dopis „Slov. Naroda“ o slavnem našem občinskem odboru, ki je odklonil predlog za slovensko univerzo v Ljubljani.

Odbornika Jakob in Peter Gross sta bila „raztrgana“, da sta glasovala „zoper“. Na to laž je moral „Narod“ sprejeti popravek. Precej pod popravkom pa je bila zopet izjava slavnega „c. kr.“ zagorskega „Narodovega“ dopisnika in ne ravno preduhovitega „duševnega šefa“ naših liberalcev, da prvi svetovalec P. Weinberger in odb. Maur s prisego potrdita, da omenjena nista glasovala „za“ in da se tudi na zapisnik ne moreta sklicevati, češ da niti spisan ni bil. In vendar sta ga tudi sama podpisala!!! To je bila revolucija v „Sokolskem domu“, ko je „Narod“ priromal! Gosp. Pavletu se je „zjasnilo“ v glavi in sedaj je vse tajil, kar je pod prisego pred tremi možmi zatrjeval.

Pri drugem popravku se je zato ta junak popolnoma umaknil, starosta Maur pa je prisego spremenil v „častno izjavo“. Ako bi bila pa omenjena napadena odbornika tožila, tedaj bi bila pa tudi „častna izjava“ nečastno propadla. Mimogrede omenimo, da je predlog za univerzo stavil g. Maur in je bil grozno ponosen na to. Pohvaljen je bil tudi v „Sl. Narodu“ in se je že naprej priporočal za župana. Vender pa to ni zraslo na njegovem plitvem zelniku, ampak ga je na to napeljal zagorski „kaplanček“, ki se brati z Nemčurji in izdaja svoj narodni ponos.

„Koliko projektov si je že izmislilo to človeče, a še ni nobenega najmanj izvršil.“ Pogledjmo! Kaplanovemu jednoletnemu delovanju se ima zahvaliti občina Ržiše, da ne sede v njenem odboru možje vašega kalibra, ampak poštene katoliški možje, ki so presvetlega g. kneza in škofa brez njegovega uplivanja in z veseljem izvolili za častnega občana. Tudi o sv. birmi so ga sprejeli, kakor pristoja knezu in škofu. Kapelan je zopet oživil „Kmetijsko podružnico Zagorje-Izlake“, katero ste pomagali pred leti razbiti. Iz kmetijske podružnice razvila se je tudi „Mlekarska zadruga“, ki že izvrstno deluje. S tem pa ne trdimo, da smo jo ravno mi ustanovili, ampak ta čast gre vrlemu tajniku podružnice g. L. Habatu. Vender pa bi brez oživljene podružnice skoro gotovo tudi zadruga ne bilo.

Kapelan je tudi agitiral za razširjenje ceste na Trojane ali vsaj za pešpot za Savo. Sestavil in predložil je prošnje drugim in tudi zagorskemu občinskemu odboru. Ali je kapelan kriv, da se je pustilo prošnjo ležati v občinskem uradu, do konca zasedanja deželnega zbora, ali je on kriv, da se „projekt ni izvršil“? Ali je on kriv, da pri tako žalostnih razmerah ni mogoča ustanovitev prepotrebne požarne brambe in še manj pa zgradba potrebnega vodovoda?

Kdor bi sodil naše „Sokole“ ali „zagorske liberalce“, kakor se z „narodnim ponosom“ imenujejo, po njihovem kričanju in dopisih kot vrle narodnjake, bi res „sedel na limanice“. Kdor ne trobi v njihov rog, je „izdajica naroda“, „se brati z Nemčurji“, „se hlina krog njih“, „izdaja svoj narodni ponos“. Hinavci! Mi smo vedno tudi v družbi Nemcev in Nemčurjev zastopali naše narodne koristi. In vi? Nekaj dnij po oni odborovi seji glede vseučilišča ste lizali pete vsi od prvega do zadnjega županu Morscherju, ki je dobil zaslužni križec, in ste se bratili z Nemčurji v restavraciji v „šulferajnski“ dvorani! In ko se je šlo za nemški poduk v topliški šoli in se je strastno agitiralo, kje ste bili, kam ste zapisali le eno besedo? Mi smo izpolnili svojo dolžnost! Ljudje, ki nimajo druge izobrazbe, kot ono iz „Slov. Naroda“, napadajo seveda tudi gospoda kneza in škofa, kajpada s frazami iz „tisoč dvesto časopisov, napredno-izobraževalnih knjig in Cankarjevih poezij“ pobranih („Rodoljub“, 16). Ker ni bilo zastav na par

nemčurskih in liberalnih hišah, tudi noče dopisnik nič vedeti o res ljudskem in narodnem vsprejemu v občini kotredeški, katero so sedaj za svojo trdnjavo smatrali. Nič niso videli stotine naroda, žena in mož, ki so se zbrali 10 minut od farne cerkve na Šijanovem, kjer je Presvetli birmoval bolno učenko in blagoslovil podobo Matere božje. Nobenega farana niso videli pri vходу v Zagorje pred lepo okrašeno Medvedovo hišo! In bilo jih je vendar vse črno!

In če naš „izvoljeni“ slavnoznani občinski odbor, po katerem ste o svojem času tudi vi že prav neusmiljeno udrihali, ni pozdravil Prezvišenega, niso zaradi tega niti škof, niti dr. Krek in še manj kapelan „kompromitirani menda za vselej“. Od odbornikov, izmed katerih se jih nad polovico meni za cerkev kot za lanskega, nismo prav nič pričakovali in jih tudi ne pogrešali pri sprejemu. In falirani študent, ki ni vreden, da bi škofu prah s čevljev oblizal, si drzne kritikovati škofovo res izvrstno pridigo, in v umazani cunji, „Rodoljubu“ (št. 16 19/8.), njemu očitati: „Krivi ste vi (namreč današnji bedi in prekucijam), ki hočete biti Kristusovi naslednik.“

Za sklep še en zgled nesramnega zavijanja, s katerim hočete napeljevati vodo na svoj na pol razrušeni mlin. Narodna Medvedova hiša je rojstni dom „Sokola“ in „Posojilnice“. Brez nje bi ne bilo o vsem tem, in tudi ne o kraških čufarjih Mauru in Modicu, ne duha ne sluha v Zagorju. Ker pa gospa Medvedova, ki je sama dovolj skušena, modra in previdna gospodinja, ni hotela poslušati svetov teh ljudi, ki so se pri nas kruha preobjedli, so njeno hišo zapustili in bojkotirali. To se je zgodilo že jeseni! Seveda pa zaradi dvajset „Sokolov“ (na toliko se je skrčilo njihovo število, odkar so zapustili svoj rojstni dom). Medvedova hiša ne propada, ampak nasprotno! Ob sv. birmi pa se je „med vsemi odlikovala Medvedova hiša, piše Rodoljub št. 16. In o groza! Med drugimi je bilo videti tudi dve cerkveni (?) in dve papeževi zastavi.

Sedaj pa čujte, kake sklepe zna delati človek, kateri bi rad opral svojo črno nehvaležnost. Piše:

„Torej, kratkovidneži, oziroma lakomneži, sedaj so vam padle luskine raz očij in veste, zakaj je „Sokol“ zapustil Medvedovo hišo. Le očitajte nam nehvaležnost in Bog si ve kaj še vse. A mi vemo, pri čem da smo.“ Mi tudi in vsi tisti, ki kaj misliti znajo, vemo, pri čem smo po teh besedah.

Konečno zabeležujemo še, da „Rodoljub“ želi odstranitev našega gospoda kapelana Škrjanca, ter pravi škofu: „V Zagorju niso tla za srborite kaplančke, ki hočejo ljudstvo terorizirati“. In če „Rodoljub“ želi odstranitev kapelana, mi pravimo z istimi besedami c. kr. poštenu vodstvu v Trstu: „Odstranite sedanjega poštarja in njegovega opravnika ter jih nadomestite s takima, da se ne bodeta mešala v stvari, ki jima prav nič mar ne gredo“. — Sedaj pa le pridno k delu za novo „Stavbinsko društvo“, ki je „Narodovcem“ najhujši trn!

Politiški pregled.

Mirno kri? Kaže se, da se vlada res namerava z nova pogajati z Nemci. Na čegav migljaj pač? Osoda države in — Nemcev je v dobrih rokah. . . . Kaj bode pač vspeh pogajanj z Nemci? Vlada vé za binkoštni nemški program, od katerega se Nemci ne oddaljijo, zato se jim bode k večjemu ponujalo kaj naših pravic. Chlumecky se je zadnje dni posvetoval tudi z grofom Thunom. V sredo nam došla „Information“ javlja, da grof Thun pri cesarju ne uživa več tistega zaupanja, kakor ga je užival v pričetku svojega delovanja, in da se je cesar naveličal brezdelne Thunove taktike. „Information“ pravi, da si cesar išče drugega svetovalca. Značilno je, pravi, da je bil k cesarju pozvan Chlumecky in ne kaka oseba iz desnice, da posreduje med strankama“. Slovani moramo biti z vsem zadovoljni, kar nam v bodočih dneh skuhaajo na mero-dajnih mestih, kajti naša dolžnost je — ohraniti mirno kri, ki vodi svetnike!

Državni zbor bode, kakor se čuje, sklican še-le 24. oktobra.

Graški nemški volilci so v ponedeljek na shodu svojega poslanca Hochenburgerja trdo prijemali, ker v svojem delovanju ni vedno simpatizoval za vsa dejanja in nehanja Wolfa in Schönererja. Skoro da je prišlo do nezaupnice. Zahtevali so od Hochenburgerja radikalnejšega postopanja in da pomaga Wolfu obstruirati volitve v delegacije. In s temi ljudmi se hoče vlada še pogajati na izvestni migljaj!

Hofer, socijalno demokratiški drž. poslanec, je dne 5. septembra na nekem shodu na Dunaju povedal, da bodo socijalni demokratje, da preprečijo volitve v delegacije, počeli, če bode treba, take silovitosti, kakor so jih v drž. zboru l. 1897.

Občinske volitve v Dalmaciji so končane. Stranka prava je dobila 16 občin, hrvatska narodna stranka 37, Srbi 11, v 21 občinah so složno volili pravaši in narodnjaki. Lahki so izgubili 2 občini ter imajo v svoji oblasti le še Zader.

Črnogorskega kneza je sultan v Carigradu iskreno vsprejel. Sultan je obdaril z redovi knezove spremljevalce. Svet se čudi spremenjenim časom. Zgodovina Črne Gore kipi v mržnji proti nekrstu in sedaj se javlja o srčnem prijateljstvu mej sultanom in črnogorskim knezom. Nekateri trdijo, da bi knez in sultan rada zbarantala za Bosno in Hercegovino. S tem računom pa ne bo nič! Bosna in Hercegovina hrvatski ste zemlji in Avstriji pripadata.

Jovan Ristič, bivši srbski regent, je umrl v Belem Gradu. Vodil je srbsko državo ob mladostnosti Milana in Aleksandra. Pokopan je bil na drž. stroške.

Pozor, heilovci! Umirovljenje pruskih uradnikov, ki se kot poslanci niso strinjali s kanalsko predlogo v pruski zbornici, se je izvršilo na povelje nemškega cesarja. Heil, taki nemški svobodi!

Iz Pariza se poroča, da se Guerin še vedno ni vdal. Pravijo, da se je antisemitom posrečilo njegovo trdnjavo v ulici Charbol preskrbeti z živili. Vlada namerava sedaj poklicati na pomoč ognjegasce, ki naj bi Guerina z vodenimi curki prisilili, udati se.

Nemčija v Mezopotamiji. „Nov. Vr.“ priobčuje važen članek, katerega omenja tudi „Sl. Svet“. Ko je lani „Nov. Vr.“ razpravljalo o nameri Nemčije, da se utrdi v Mali Aziji in da podaljša angorsko železnico do perzijskega zaliva, se je med ostalim odgovorilo, da tega noče storiti zaradi prijateljstva z Rusijo. Vender govore dejanja, da ima ta namen. Nemci nimajo nadeje, da razširijo meje svojega cesarstva na vzhodu in zapadu. Ljudstvo pa zelo narašča; trgovina in politika ga silita na kolonije. — Sedaj hoče podjetje delo ogromne važnosti, ki noče utrditi le njene veljave v azijski Turčiji, temveč tudi v Carigradu. Gradba železnice do Bagdada in do perzijskega zaliva je bila predlagana že od raznih narodnostij. Sporazum med nemško in otomansko banko je bil storjen, da se uresniči ta projekt. To bo velika konkurenca sibirski železnici. Dasi je pot iz Kitajske po sibirski železnici v Berolin krajša nego nova proga, vendar od te ideje ¾ poti po morju, in to je mnogo ceneje.

Domače novice.

Osebnosti. Zdravnik dr. Konstantin vit. Föderansperg je imenovan zdravnikom v ljubljanski dež. bolnici. — V Ptujju je umrl beneficiat g. Alojzij Bratuša. — Č. g. Frančišek Knavs, kapelan v Mirnu, pride za vikarja v Osek pri Šempasu. — V Gorici se mudi ruski učenjak carski svetnik Aleksander Vasiljevič Suvarov. — Višji rudniški oskrbnik g. Josip Koršič v Klausenu je premeščen v Idrijo.

Slovensko krščansko misleče dijaštvo vabi na svoj II. sestanek, ki se bo vršil v sredo dne 13. septembra 1899. v veliki dvorani „Katoliškega Doma“ v Ljubljani. Vspored: 1. Znanstvena predavanja. Dopoldne ob 1/2 9. uri: 1.) Nematerijalnost duše. Poroča: stud. theol. Anton Skubic. 2.) Rimsko pravo in srednjeveški družabni red. Poroča: cand. iur. Ivan

Šinkovic. 3.) Pomen geografske lege za razvoj človeštva. Poroča stud. phil. Josip Srebrnič. — Popoludne ob 3. uri: 4.) Ljudske knjižnice. Poroča stud. phil. Bogumil Remec. 5.) Alkoholizem pa socijalno vprašanje. Poroča cand. med. Anton Breclj. Opomba. Koncem vsacega predavanja sledi debata o dotičnem predmetu. Debate vdeleževati se imajo pravico samo akademiki. II. Komers na čast ljubljanskemu krščansko-socijalnemu delavstvu. Začetek ob 1/8. uri zvečer. Lokal: Dvorana „Katoliškega Doma“. — Pristop h komerzu imajo samo somišljeniki. Pripravljavni odbor. — V času ko uganja naše liberalno časopisje najhujši teorizem in tare vse, kar se priznava javno krščanskim, je to podjetje pozdraviti z radostjo. „Slov. List“ posebej pa pozdravlja dijaštvo vzlasti še zategadelj, ker je njegov program popolnoma tudi naš, namreč: krščanstvo, socijalstvo in slovanstvo. Nadejamo se, da iz tega dijaštva vzraste četa značajnih mož. Zoperni so nam ostudni svetohlinci in tudi ne bo samih svetnikov iz naše mlade generacije, saj smo vsi več ali manj slabotni, grešni ljudje, ali jednega se nadejamo, da ostane tem možem krščansko prepričanje v zasebnem in javnem življenju sveto, nadejamo se nadalje, da ostane četa našega dijaštva zvesta načelom demokratizma, da bode delovala v javnosti v prvi vrsti za gmotni in duševni blagor našega ljudstva. Uverjeni smo, da bode visoko dvigalo zastavo slovenstva in gojilo vsikdar solidarnost in vzajemnost z onim delom jugoslovanske mladine, kateri ni „krok“ ideal dijaškega življenja, pač pa resno učenje za bodoči poklic in proučevanje socijalnih in gospodarskih problemov naše dobe. Nočemo se laskati akademični mladini in naravnost ji povemo, da sedaj še ni nič, a z resnim trudom, delom in ukom, katerega sedaj kaže, bode postala močna zaslomba slovenske bodočnosti. Pozdravljeno bodi krščansko, demokratično dijaštvo!

Ženska krščansko-socijalna zveza se je ustanovila v Ljubljani. Namen zvezi bode, razširati krščansko naziranje v družinah in v javnosti, prirejati bode predavanja o socijalnih zadevah, in skrbela bode za izobrazbo ženske mladine. V pripravljalnem odboru deluje okoli 30 zavednih krščansko-socijalnih žena in gospodičin, da se ustanovni shod v kar najsijajnejše izvrši.

Na adresu „Slov. Naroda“. Koroški rojak, koji odobrava v 193. številki „Sloven. Naroda“ zvezo z Nemci na Kranjskem itd., blagovoli naj naznaniti svoje polno ime, če je pisal iz prepričanja. Ako nima te „korajže“, smatramo dopis kot v ponedeljek spisano „basen“ izvenkoroške korenine. — Grafenauer, dež. posl.

Dvojna mera. Ravnateljstva mesta na Spodnjem Štajarskem so oddana, kakor so zahtevali celjski prusaki in heilovci. Jako zanimiva je brca, katero so dobili vsi srednješolski profesorji slovenske narodnosti na Štajarskem s tem, da je bil pedagogično-didaktičnim vodjo na samostalnih slovenskih paralelkah celjske gimnazije imenovan hud Nemeč. L. L. je bil l. 1878 imenovan provizoričnim učiteljem na celjski gimnaziji pod tem pogojem, da v treh letih napravi izpit za višjo gimnazijo. Ker tega izpita celo do julija 1884. leta, tedaj v šestih letih, ni mogel napraviti, degradiralo ga je naučno ministertvo za suplenta in tako je bil Liesskounigg dve leti šolskega leta 1884—1886 zopet suplent. Ko je izpit meseca julija 1886. leta vendar sklepal, bil je zopet imenovan gimnazijskim učiteljem. Vse to stoji tiskano v programih celjske gimnazije dotičnih let. Torej tistega učitelja, katerega so morali zaradi nesposobnosti degradirati za suplenta, je naučni minister imenoval za pedagogičnega vodjo slovenskih paralel. Na Kranjskem postopa ministertvo drugače. Novomeški profesor Derganc je bil tudi degradiran za suplenta, ker ni napravil dopolnilnega izpita o pravem času, in ko ga je potem napravil, bil je zopet imenovan profesorjem. Toda vlada ga ni napravila za ravnatelja, ampak ga je v nekaterih letih odslovila in v pokoj poslala. Tako je mera vedno dvojna. Kdor hodi v kazino, poje „Bismarcklied“ in „Die Wacht am

Rhein“, postane ravnatelj, tudi inspektor, če agitira neprenehoma za nemški Šulferein. S takimi vrlinami sta si pridobila ravnateljski mesti K. v Celovcu in W. v Iglici, tretji pa, na Kranjskem posebno dobro znan, vodi zdaj Šulfereinstvo na Štajarskem, kateremu so heilovci in bismarkovci pripomogli celo do inspektorstva. Zato pa ni čuda, da v državi vse narobe gre.

Občinske volitve v Vipavi niso tako izpadle, kakor je pričakoval „Narod“. Ljudstvo je izreklo krepko sodbo o gospodarstvu župana Hrovatina. V III. razredu so dobili njegovi somišljeniki 30 glasov, krščanski pa 165 glasov. Dr. Tavčarja torej ne bodo več vozili po Vipavi. Frazam so ljudje le malo časa pristopni; krutosti raznih Ivanov jim skoro odpro oči. Kakor se nam poroča, so poslanca Božiča zapodili iz Vipave. „Pereat Božič!“ zagromelo mu je. Božič se je razburjeni množici odkril, češ „vsaj ste me vi volili za poslanca!“ No, prepričal se je, da drugič ne pride tako lahko do poslanskega sedeža. V II. razredu so imeli Hrovatinovi 16 glasov, nasprotniki 16. Odločil je žreb. Od vsake strani so sedaj 3 zastopniki II. razreda. V I. razredu bodo skoro gotovo še jedenkrat volitve, ker so „Narodovci“, protipostavno uničili dva glasova, da so mogli dobiti večino. Vipavci, ne udajte se! Pokazali ste svoje moštvo, ohranite si je!

Stoletnica slovenskega pesnika. V Št. Vidu nad Ljubljano se bode ob udeležbi raznih slovenskih društev dne 17. t. m. praznovala stoletnica rojstva pesnika-duhovnika Blaža Potočnika.

Samoslovenske ulične napise je vender dobila Ljubljana. Dolgo časa je zbiral korajžo ljubljanski magistrat, da je to storil. Le škoda, da se je pustil Nemcem v toliko ugnati v kozji rog, da imamo dvojezične hišne tablice, katerih bi tudi treba ne bilo.

Poroke. Poročil se je g. Fran Zupan, c. kr. poštni asistent v Ljubljani, z gospodično Slavojko Preskerjevo. Bilo srečno! — G. Vladimir Housa, člen slovenskega deželnege gledališča v Ljubljani, se je poročil z gđc. Marijo Ano Caletkovo.

Občinski svet ljubljanski v torek ni imel seje, ker ni bilo zadostno obč. svetnikov navzočnih.

V katoliško vero je prestopil tukajšnji tovarnar protestant g. Avg. Dreise s svojim sinom. Drugi teden prestopijo v katoliško cerkev tudi ostali njegovi otroci.

Demonstracije proti Nemcem v Ljubljani. „Rudeči prapor“ pripoveduje, da si šepečejo ljudje po Ljubljani, da pripravljajo „radikalci“ okoli „Slov. Lista“ demonstracije proti Nemcem. Mi o tej stvari ničesar ne vemo. Ne bojimo se prav nič, biti začrtnjeni pri vladi. Značilno pa je, da bi „Prapor“ proti kršč. socijalcem rad igral ulogo denuncijanta in da so mu zato tudi laži dobrodošle. Svetovali bi „Praporju“, da ta posel prepusti tistim sodrugom, ki prejemaajo za resnične in zlagane denunciacije stalne podpore.

Ljubljansko policijo utegne zanimati vest, da policija v Plznu ne dovoli buršem nositi nemških trakov. Kar sme policija v Plznu, to lahko stori tudi ljubljanska policija vkljub zaščitniku frankfurtarskih barv, dež. predsedniku baronu Heinu!

Slovensko učiteljstvo v dimu? Kdor zna, pa zna! Baron Hein je govoril pri supeju na čast rojstnega dne cesarjevega nemško napitnico. Jakob Dimnik pozna, kaj je baronu Heinu všeč. „Roka roko umije“ si je mislil g. Jakob in priobčil je v „Učiteljskem Tovarišu“ dobesedni prevod te napitnice, kakor da bi tisto navadno besedilo bilo epohalnega pomena za napredek slovenskega učiteljstva, za prevodom pa je še zavihtel s kadiilnico in pokadil barona Heina z dolgovezno hvalo. O ti stari časi, ko so bili učitelji mežnarji! Ali zavednega slovenskega učiteljstva ni sram takega klečepaznega svojega vodje?

Prediznost nemških vojakov narašča. Celov Ljubljani si upajo prepevati hajlovske pesmi. Zadnjič so jo v kavarni „Evropa“ skupili. Dva Slovence sta se jim tako odločno postavila po robu, da so morali takoj prenehati s proti-

avstrijsko pesmijo. Dolžnost vojaške oblasti bi bila, paziti strožje na ukaz, da avstrijski vojaki ne kompromitujejo svoje obleke s protiaustrijskim petjem.

Vodovod v Kranju. Prejeli smo iz Kranja naslednje poročilo: „Minola dva tedna dovedla sta slehernega dvomljivca do prepričanja, kako prepotreben je našemu mestu vodovod. Imeli smo v celem mestu samo dva vodnjaka na razpolaganje! Vzrok temu je bil, ker se je zopet pokvarila mestna črepalnica. Poprej se je v takih slučajih ta črepalnica popravila v v teku dveh ali treh dnij, sedaj pa, ko imamo vodovodni odsek, morali smo čakati celih štirinajst dnij, da nam je zopet pritekla voda. V tem času vršile so se pri nas vojaške vaje. Vojaki, ki so prišli vsi upehani in trudni, so morali vodo še le iskati, da so ogasili žejo sebi in živini. Pač lep spomin jim je utisnila naša suha krajina med dvema rekama! Niso zastoj popraševali, kak mestni zastop imamo, ker tako dobro skrbi za svoje someščane. Priznati pa moramo, da, kakor so ti gospodje občinski odborniki počasni pri kaki naredbi, tako so hitri, kadar je treba z kakim lepim izgovorom rešiti se iz zadrege. Tako se je sedaj zagotaljalo, da se hoče s tem sredstvom prisiliti državo, da bi dala podporo za njihov vodovod po Hraskijevem načrtu. Država jim pri takem ravnanju pač ne bo obsedela, kakor so jim meščani, ker ona pri tem nima nikake škode, pač pa meščani. Kdor ima svojo živino, mora v takem slučaju vodo dovažati od Save ali Kokre, kdor je pa nima, je še na slabšem, ker služkinja stoji celo uro pri vodnjaku, predno dobi škaf vode. Skrajni čas je že, da se ta nadloga odpravi in da mestni zastop v dejanju, in ne samo z besedami, pokaže, kaj ve in zna.“

Slovensko izobraženstvo, čuj! Prof. Tomo Zupanova „Zgodnja Danica“ je zapisala dne 1. septembra te-le resnične besede o koncu devetnajstega stoletja: „Po šolah se je pomnožila nevera, v javnosti se je košatila, v politiki je vladala, v vsakem sloju človeštva je imela svoje privržence in branitelje — v devetnajstem stoletju. Prav tako pa tudi nesreč ni manjkalo nikjer. Iz šol so prihajali mladeniči brez vere, brez morale, brez idealov, in ni čuda, če so se potopili v življenja valovih, kakor ladija brez krmila. Koliko smo čuli o samomorih! Ali ni temu največ kriva neverska vzgoja? In v javnosti! O, tu smo videli moše, kateri so se prištevali voditeljem ljudstva, ki bi bili morali stati nevstrašeno sovragu nasproti, ki pa ali delati niso hoteli, ali pa so „delali“ v veri nasprotnem duhu. Kam so dospeli in ž njimi vred zapeljani narod? Na rob pogube. Obžaluje se oziramo nazaj, od koder se nam cinično reži v obraz izgubljeni čas in le z iskrico upanja gledamo v prihodnost želeč sebi in drugim boljše sreče. Upanje naše in rešitev naša v prihodnosti pa je edino le vera in življenje po veri. Kam so zabredli višji sloji naše družbe in v kako bedo naš delalski stan v tem veku — o tem govoriti treba ni. In pri vsem bogastvu pri vsem napredku naše dobe manjka ljudem nečesa — zadovoljnosti namreč. Zadovoljnost in sreča pa poganjate svoje korenine v veri in le v veri. Zato pa se dviga v koncu devetnajstega stoletja krščanski prapor zopet višje in višje, možje, ki so okusili in spoznali življenja sladkost in grenkost, se vračajo v naročje sv. cerkve, in večje in večje je število pogumnih, ki se zbirajo pod katoliško zastavo. „Kvišku srca! Nazaj k veri, nazaj k morali, nazaj k Bogu!“ — tako nam kličejo vsi dobri človekoljubi. Tudi po Slovenskem odmeva njih glas: Mi vstajamo... Kaj ne prijatelj, geslo pravega, žilavega Slovence je bilo in še bo: „Vse za vero, dom, cesarja!“ — Radovedni smo, če bodo „Narodovci“ tudi prvomestnika družbe sv. Cirila in Metoda radi teh besedij pribili na križ.

Vzgojišče za deklice (internat) šolskih sester v „Narodni šoli“ družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Rupertu pri Velikovcu se priporoča p. n. slovenskim starišem. — V hiši je trirazredna ljudska šola; v njej se posebno goje ženska ročna dela. Šolsko leto se začne dne 16. vinotoka t. l. Oglasila naj se blagovolijo vpo-

slati do konca meseca kimovca čč. šolskim sestram v Št. Rupertu pri Velikovcu. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Slovenske žrtve patrijotizma. Batujci, tisti, ki so bili obsojeni radi lanskim izgredov na visoko odmerjene kazni, o katerih smo že opetovano govorili, morajo nastopiti svoje kazni tekom 14 dni. Čudimo se, da jih ni cesar pomilostil. Neka c. kr. oseba je rekla pri obravnavi na Dunaju: „Nihče ni siljen, biti patrijotičen!“

Iz Celja se nam poroča: Kakor je Vam in gotovo tudi ljubljanskim nemškutarjem znano, da bodo v petek, 9. t. m., tukaj imeli „Südmarkovci“ vulgo Südsm. svoj občni zbor ali Grand-hajlo. Mestni urad, doslej zanemarjen kakor kak zapuščen samostan, se je v par dneh prelevil in je ves prebarvan, ker pa doslej ni bilo na njem dovolj prostora za frankfurtarske cunje, delajo in vrtajo vse stebre in ves zid za drogove. Mnogo se obeta, a najbrže se bo letos, kakor o binkoštnih lani vresničil izrek pesnikov: Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus — ali po naše: Veliko vpitja, potem pa spredaj in zadaj nič. Oechs, Sager (Zogar), Peter der Ganze in dr. letajo od hiše do hiše in silijo nemške cape zastonj, da naj jih hišni posestniki razobesijo, ter pravijo, da se mora na ta način dati Slovencem po nosu, ker so češke dijake sem privabili. Neki hišni posestnik jih je zavrnil, češ da ne obesi nič nemškega in je utemeljeval svoj izrek z besedami: „Mich hat kein Čeche gebissen!“ Dobro! Zborovanje „Südmarke“ bode v mestnem gledališču. O celjskih znamenitostih je še poročati, da je mestni zastop izrazil celjski in celovski policiji pohvalo za nje izvrstno „delo“ ob priliki sedanjih demonstracij. — Radi zadnjih demonstracij so vložene tožbe proti: županovemu sinu Stigerju tri, proti kafetarju Hausbaumu tri, proti Sonnenburgu dve, proti posamnim policistom štiri, proti policijski upravi jedna. O izidu poročal bodem svoječasno.

„Naša straža.“ Mesto uradnega sluga išče pošten mož, 28 let star, oženjen, zmožen slovenščine in nemščine v govoru in pisavi. Sprejme tudi kak drug primeren posel. Doslej je bil krojač.

Dubrovnik dobil je prvo žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda za Istro.

Uzorno učiteljstvo, katerega ni sram pomagati krščansko socialni delavski organizaciji imajo na Goriškem. „Slovensko katol. delavsko društvo“ v Gorici priredi v korist ubozih in bolnih delavcev v Podgori jutri tombolo. Gospodje učitelji bodo ob tej prireditvi preskrbeli lepo narodno petje. Slava takemu učiteljstvu!

Garibaldi v Trstu. Sin Giuseppa Garibalija, Menotti Garibaldi, je prišel s svojo rod bino v Trst, kjer so ga Lahoni silno veselili. „Piccolo“ prinaša njegovo sliko.

Zaupni shod vseh onih mož, ki delujejo in se zanimajo za socialno vprašanje, posebno za združeno življenje na Spod. Štajarju, se vrši dne 14. septembra v Mariboru v dvorani „Hotel Wien“. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Drobne novice. V Velikem Otoku pri Postojni se je z verigo obesil kajžar Anton Kocijančič. — Na smrt je bil v Novem Mestu obsojen I. Zevnik, ki je 27. junija umoril Jožefo Gruber v Spodnjem Suhadolu. — Proti razpustu občinskega sveta je hrvatska stranka v Višnjanu vložila protest na ministerstvo. — Otroka je umorila 18letna Ivana Žvan iz Srednje Vasi v Bohinju. — Bivši tajnik trgovske zbornice tržaške Eduard vitez Bujati je umrl v Gradiški. Bujati je bil pri zadnjih volitvah protikandidat kandidatu laške stranke za mesta v Furlaniji. — Obesila se je v Ilirski Bistrici 72letna vdova Marjeta Hudež. — Na Triglavu je bilo letos že 200 obiskovalcev. — V Št. Jerneju na Dolenjskem bode 16. t. m. premovanje konj dne 17. t. m. pa konjska dirka. — Velikovaško graščino pri Leskovem je kupil od g. dr. Briksnerja njegov oskrbnik g. Fabrer. — Tržaški magistrat je odpravil iz npravnostnih ozirov v 24 gostilnah žensko postrežbo. — Jutri je v Barkovljah pri Trstu javen shod polit. društva „Edinost“, katerega je zadnjič preprečila prijaznost vladnega komisarja. — Blagoslovljenje zastave pevskega

društva „Zarja“ v Rojanu bode dne 17. t. m. Skupni obed bode v gostilni konsumnega društva. — Jutri bode shod v Vitanju. Govoril bode drž. posl. Žičkar. — Slovanske predstave bode v v Pulju prirejela gledališka družba Stojkovičeva.

Duhovnih vaj za učitelje se je udeleževalo v ljubljanskem semenišču 30 učiteljev.

Porotne obravnave v Ljubljani. V torek je bil obsojen 16letni krojaški pomočnik Franc Juhant iz Kamnika radi uboja na 4 leta težke ječe poostrene s postom in trdim ležiščem dne 29. julija. — Andrej Nastran iz Trate pri Velešovem, star 18 let, je dobil tri tedne zapora, ker je za Francetom Strnetom, ki ga je s snegom ometaval, vrgel sekuro in Strneta težko ranil. — V ponedeljek je bil 23letni Anton Sušnik posestnikov sin iz Šenčurja pri Kranju oproščen od obtožbe hudodelstva uboja. — Marija Kadunc iz Brezja pri Grosupljem, 24 let stara posestnikova hči je dobila radi detomora 4 leta težke ječe. — V sredo je bil obsojen 24 let stari posestnik Ivan Avsenik iz Žgoš Radovljiskega okraja na 4 leta težke ječe poostreno z jednim postom mesečno in trdim ležiščem 13. sept. vsacega kazenskega leta. Že lani je stal Avsenik pred porotniki, radi uboja, a je bil oproščen, ker je bila o njegovem dejanju samo jedna priča, kateri porotniki niso zaupali. Avsenik pa je potem dvema znancema zaupal dejanje in to ga je spravilo vnovič pred porotnike in v ječo. — Bivši senožeški poštar Krakar, ki je poneveril 8823 gld. 71 kr. ter je svoje dejanje obstal bil je v četrtek oproščen.

Uzorno gospodarstvo mestnih očetov. Pred dvema letoma je postavilo mesto Celje v Gaberju deželnobrambovsko vojašnico za visoko svoto. Pa že letos se je zrušil eden del stavbe. Stavbo je vodil mestni svetovalec Lindauer. Proti temu se bo začela preiskava.

Darila. Za „Našo stražo: Iv. Krst. Trpin benificijat v Šmartnem pri Litiji 1 gld.

Najnovejše vesti.

Slavnost slovenskih gasilcev je bila včeraj v Ljubljani toli prisrčna, da smo lahko popolnoma pogrešali „Feuerwehrtag“ zveze avstrijskih ognjegasnih društev. Gasilnih društev je bilo 61 z 2206 možmi in petimi godbami. V slavnostnem sprevedu je vihralo 15 zastav. Ljubljana je bila skoro vsa v zastavah. Čehi in Hrvatje so na slavnost poslali deputacije. Zveza kranjskih gasilnih društev je skenila, da se njeno glasililo „Gasilec“ odslej izdaja samo v slovenščini. Stavil je predlog gosp. Ivan Daks Nasprotovala sta mu gosp. Trošt in gosp. Doberlet, celo za stopnik Šiškarjev je bil nasproten. Otvoritev „Mestnega Doma“ se je izvršila v najlepšem redu. Na slavnosti je opetovano prišlo do izjav, da se je treba ločiti od zveze avstrijskih gasilcev in da treba osnovati slovansko gasilno zvezo. Ljubljansko gasilno društvo naj to zadevo vzame v roke, ker predsedstvo „Zveze kranjskih gasilnih društev“ bode taki organizaciji odločno nasprotno, dasi so mu slovenski pevci peli v soboto zvečer „Slovanski brod“. Izvenkranjskih slovenskih gasilnih društev na slavnost ni bilo. Hrvatje so se danes podali na Bled, Čehi pa v Trst.

Osebna vest. G. Andrej Gabršček, v Gorici se je oženil z gospodično Ivanka Jarnik v Ptuj.

Celje. Okrožno sodišče je pričelo s preiskavo radi hudodelstva javnega nasilstva proti namestniku deželnega glavarja dr. Sernecu in dr. Dečku. — Ob Südmarokinem občnem zboru je skoro na vsaki hiši frankfurtarica. Mesto je za 300 gld. nakupilo teh cunj. Kljub temu sijajen — fiasco. Pričakovanih gostov ni. Namestu 1000 buršev jih je prišlo komaj „ducat“. Radi pičle udeležbe tujcev ni prišla na površje celjska „korajža“.

Dunaj, 7. septembra. Klub nemške „Kato-liške ljudske stranke“ ima danes tu sejo. Na dnevnem redu je „notranji položaj v Avstriji“. — Na obrtniški shod je prišlo 1263 obrtnikov.

Razne stvari.

Preveč izšolanih ljudij ima Italija. Te dni je bilo razpisanih 300 mest pri pošti in telegrafu. Za teh 300 služb je prišlo prošelj 11.000. Vidi se iz tega, da ima Italija preveč izobražencev, pa premalo kruha. Jako nevarna prikazen!

Iz Češke. Československa trgovska beseda v Pragi otvori 15. septembra svojo jednoletno vzorno trgovsko šolo. — Na češke gimnazije in realke na Moravskem se je uže sedaj oglasilo toliko dijakov, da ni možno vseh sprejeti. — Češka tehnika v Brnu se otvori letos 1. septembra. — Zastopniki čeških društev dunajskih so izročili grofu Janu Harrachu zahvalno adresso na trudu, da bi dobili Čehi dunajski svoje češko bogoslužje. — Po uradnem izkazu je bilo v šolah v Pragi med 16 585 učenci čeških šol 176 Židov; med 2968 učencev nemških šol pa 1613 Židov in 949 Čehov.

Vse za Zide. Na Ogerskem se je sijajno dokazala nadvlada Židovstva nad krščanstvom. Zadnjič so se pri maturi na realki v Raabu preložili pismeni izpiti zaradi židovskega praznika zato pa so bili ustmeni — v nedeljo!

Zaspanost naše obrtne produkcije. Kdor pozorno zasleduje gospodarski razvitek sosedne Nemčije — kajpak tudi Francije in Anglije — pride do jako neljubega spoznanja. Ako primerja, kako delajo industrijalci na Nemškem in kako pri nas, vidi, da niti od daleč ne izpolnjujejo naši moške onih dolžnostij, katere jim nalaga njih stan, ne le z ozirom na narodni na narodni blagor, ampak i na delavce. Nemški fabrikantje uvidevajo stvar in imajo tudi dosti dobre volje za izvrševanje socialno-politiških nalog; naši pa se ne upirajo le vsakemu varstvu delavcev iz gmotnih ozirov, temveč se niti ne brigajo v svoji umazani dobičkariji, da bi bilo dosti posla za delavce. Gospodarska situacija v Nemčiji je nenavadno ugodna. Vse trgovinske zbornice označujejo situacijo industrije za popolnoma dobro, kar dokazuje množina naročil. Nepričakovano visoko razvita železniška industrija je lahko merilo tega ugodnega položaja. Železarne so kar preplavljene od naročil, dodavalni obroki se jim vedno podaljšujejo in cene železa rasto. Kakšne posledice ima to v Nemčiji? Nič drugega nego da producenti tisti denar, ki ga zaslužijo pri pomnoženem izdelovanju, porabljajo za napravo novih zavodov. Na vseh straneh je polno gibanja, življenja, tovarne se razširjajo, produkcijski kapital se množi in, kjerkoli se nudi priložnost, vstajajo nove tovarne. Tako se neprestano množe studenci, iz katerih izvira blagostanje naroda, njegova moč in sila; delavcem pa se preskrbuje vedno dovolj priložnosti za delo v novih in razširjenih tvornicah. A ne le to. Ob ugodnih razmerah obrtne produkcije je delavcem tudi mogoče, bodisi na ta ali na oni način, da si izsili boljše delavske pogoje, boljše plačo, da si olajša življenje. Tako ima nemški delavec mnogotero korist od živahnega gibanja obrtnega. Znana socialna politika Bismarkova se uvaja tu v življenje. Delodajalcem se preskrbujejo viri, kamor oddajajo izdelke, ti pa dajo zopet delavcem neki del povečanega dobička. Kakšne so pa razmere sedaj pri nas? Čisto obratne. Obrtna produkcija ima dovolj posla, da bi se mogla razvijati prav veselo in tako koristiti i delavcu i celoti. Toda na to se ne spomnijo naši fabrikantje. Ti namreč nočejo razširjati obstojajočih zavodov ali napravljati novih, temveč produkcijo bi radi kar najbolj omejili, samo da bi imeli večji dobiček. Dokaze za to trditev vidimo vsak dan. Večinoma so naši industrijalci mamonovci. Žepe imajo zapete do zadnje gumb. Kjer pa ne prevladuje golo mamonovstvo, pa določuje slavnoznana malomarnost, zaspanost. Našim industrijalcem manjka gibčnosti, živahnosti, kupčijskega duha, Zlasti še, ko se smejo kartelirati in s pomočjo kartelov si zagotoviti prijetne trajne dohodke. Naši akcijonarji niso za nič drugega, nego da v sladki lenobi uživajo svoje rente v senci kartelov. Delavci pa si vsled tega ne morejo zvišati cene svojega življenja, pač pa jim grozi pogosto brezdelje in revščina.

V Rusiji so pričeli posebno pozornost obratovati na dobro odgojo kmečkih deklet. V mnogih krajih so ustanovili šole za ženska dela in gospodinjstvo. Najbolj se je odlikoval v tem biskup Hilarijon. Car mu je za to pisal priznalno pismo. — Orijentalski ustav v Vladivostoku za uradnike in trgovce se otvori prih mesec. Kitajski jezik je glavni predmet; poleg tega angleščina, zemljepis, državno pravo, politiška ekonomija in kupčijska veda. — V spomin na zadnje carsko kronanje napravlja uralsko-kazaška vojska pri vseh kazaških šolah brezplačne knjižnice za narod. — V Kijevu se zgradi novo veliko seme nišče, za zgradbo je proračunjenih troškov 545 000. — Ruski knjigarji in založniki bodo imeli drugo leto svoj kongres. — V mestni upravi petrograjski je bilo 1898. l. šest brezplačnih čitalnic. Čitateljem je bilo 13 721 vstopnic podeljenih; obiskali so čitalnice 81 564 krat (med temi 5803 obiskov žensk). Vzdrževanje teh 6 čitalnic je stalo vlani 22 402 gld. našega denarja. — Rusko društvo za razvijanje trgovine med Rusijo in Srbijo ustanovi v Belgradu muzej ruskih proizvodov in fabrikatov. — V Petrogradu prično izhajati novine v ruskem, kitajskem in japonskem jeziku pod nadzorstvom carske akademije nauka. Namen jim je, spoznavanje razmer med Rusijo in vstokom.

„Balkanska carica“, drama črnogorskega kneza, bode skoro izšla v francoščini.

Za blaznico v Črni Gori nabirajo darov. Doslej so nabrali 10.000 gld.

Shod slovanskih obrtnikov bodo priredili Poljaki skupno s Čehi.

Telegrami za pomoč brezplačni. Trgovinsko ministerstvo je v sporazumu z železnim ministerstvom določilo, da so vsi telegrami za pomoč brezplačni. Istotako morajo železnice ob požarih gasilna društva s posebnimi vlaki brezplačno prevažati.

Posestvo,

ne daleč od Zagreba, pol ure od železniške postaje, obsegajoče 37 orolov sveta, od tega 12 orolov travnikov, 25 orolov njiv, s krasno hišo, verando, 3 sobami, kuhinjo, prostorno podstreho, hlev za 40 glav živine, šupo, podom in shrambo za 300 mernikov turšice, je jako 70 (3—3)

po ceni na prodaj.

Obremenjeno z 2300 gld. proti amortizaciji.

Natančne poizvedbe daje

J. Squarcy,

Zagreb, Primorska ulica 28 B.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Priporočila: 55 (14)

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstane, uhane, zapone, priklepke, gumbe za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina srebra. Prstane in uhane z dijamanti in briljanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in ceno!

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gld. 46.830.

Promet od 1. okt. 1898 do 1. avg. 1899: gld. 1,661.490-22.

Skupna aktiva gld. 287.978-03.

Sprejema hranilne vloge po 4½%, vloge na tekoči račun po 3½% od dneva vložitve do dneva vzdiga.

Izposoja se na menjice in na personalni kredit proti obrestim po 5 do 6% brez kakih stroškov.

Uradije se vsak dan ob navadnih urah:

Dvorski trg števil. 3.

68 (4)

Slovenci! Spominjajte se o vsaki priliki šolske družbe sv. Cirila in Metoda.

21 (—)

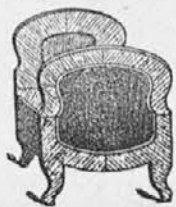
Ljubljancanje! Pristopajte k „Meščanskemu klubu“

Redka prilžnost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a
mizarski pohištveni obrt
v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15 (v Medjatosi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno 73 (2)

zalogo
vsakovrstnega likanega
in politiranega
pohištva

gld. 5-., 7-50, 10-., 14-.,

Garniture, divane, madrace

7, 14, do 40 gld.

madrace na peresih

8, 9 gld.

dratene madrace

7 gld.

pulte za mašne knjige

itd. itd.

gld. 10-., 15-., 17-.

Naročila se točno izvršujejo.

Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka prilžnost za nakup pohištva.

Slovenci!

Pristopajte

k

„Naši straži“!

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Steklenčica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v 60 (11)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustk-a v Ljubljani.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi**, **spovednice**, **okna**, **vrata** in **klečalnike** po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovem izvrstno delo in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, pričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodica, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Čemšenik.

Postavljanje novih klopij v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

43 (22)

pošta Domžale.

Gabr. Piccoli,

lekarnar „pri angelu“,

dvorni založnik

Nj. svetosti papeža Leona XIII.

v Ljubljani,

Dunajska cesta,

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno škatljico tinkture za želodec z 12 terimi stekleničkami in jeden lonček Glicerina Crème.

S spoštovanjem

Tomaž Dobek,

Posljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničke izvrstne „želodčne esence“, ki se rabi z najboljšim uspehom.

20 (29)

Jožef Černko, župnik,
Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporoča in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem

Ivana Vidas
pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d'Albona, Istria

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovinotiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC
Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi **cerkvene svetilnice** ali **stalnice**, dve po: iz k'o sitarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka 40, 50 gld.; **obhajilne svetilnice** iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; **pušice z zvoci** za pobiranje miloščin, iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; **štedilna železna ognjišča**, vsa železna in tudi razna za vzidanje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov. 64 (10—10)

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob jednom tesarska dela.